

	Силабус вибіркового освітнього компоненту «Історія торгівлі та грошового обігу в Україні в Ранньомодерний та Модерний час (кінець XV - початок XX ст.)» Галузь знань: для усіх галузей знань Спеціальність: для усіх спеціальностей Освітньо-професійна програма: для усіх освітніх програм (мова навчання - українська) Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Рік навчання: 2026-2027 Семестр: 3
Структурний підрозділ	кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін, історичний факультет
Викладач 	ПІБ: Чуткий Андрій Іванович Посада: професор кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін E-mail: andr32_ukr@ukr.net Робоче місце: навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін Профайл викладача: http://www.history.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2018/10/на-сайт-Чуткий.pdf https://scholar.google.com.ua/citations?user=jvLtUp0AAAAJ&hl=uk https://uk.wikipedia.org/wiki/Чуткий_Андрій_Іванович
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=25400
Статус дисципліни	Вибірковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЕКТС	4 кредити ЕКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Очна, заочна
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи магістрантів будуть результатом їх самостійної роботи та висновків, зроблених на її основі. До прикладів академічної недоброчесності належать плагіат, відсутність посилань на використані джерела та історіографію, несамотійність під час виконання різних видів робіт та оцінювання якості знань, списування в процесі виконання модульних робіт та інші. Виявлення ознак академічної недоброчесності в

	самостійній роботі магістрантів є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату та інших видів порушення політики дисципліни. URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/ Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка». URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view Неформальна освіта. Визнання КПНУ імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)» https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0m09FjUJumB4T/view
Що будемо вивчати?	Вивчатимемо процес розвитку торгових і грошових відносин в Україні в Ранньомодерний та Модерний (до початку XX ст.) час як взаємопов'язані явища економічної історії. Основний термінологічний апарат, принципи та методи навчання, періодизацію історії торгівлі та грошового обігу в Україні. Прослідкуємо вплив цих сфер на загальноісторичний розвиток України, особливості та загальні для європейської цивілізації риси. Вивчимо основні типи монет, що побутували в Україні в досліджуваній період, зародження і особливості поширення паперових грошей, а також становлення банківської справи. А в сфері торгівлі – перехід від періодичної до стаціонарної торгівлі, становлення біржової торгівлі та роль у цих процесах різних етнічних груп.
Чому це треба вивчати?	Мета – формування комплексу знань у сфері економічної історії, що сприяє виробленню у магістрантів сучасного міждисциплінарного підходу (зокрема і шляхом набуття певних знань в монетарній політиці, торгівлі та банківській сфері), розуміння особливостей економічного розвитку України в цивілізаційному вимірі. А отже – розширення можливостей для подальшого працевлаштування.
Яких результатів можна досягнути?	Результати навчання: Створення узагальнюючого уявлення про історію розвитку торгівлі та грошових відносин в Україні в Ранньомодерний та Модерний час; уміння використовувати набуті знання з історії торгівлі та грошового обігу в Україні для більш об'єктивного та ґрунтового вивчення вітчизняної історії; вільне оперування та здатність аналізу економічної інформації, а отже і можливість праці в економічній сфері, так само як і дослідження у сфері історії відповідно до

	сучасних світових трендів (кліометрія, економічна історія тощо); навички порівняльного аналізу та прогностичної оцінки.
Як можна використовувати набуті знання та уміння?	- застосовувати набуті знання для об'єктивного аналізу тенденцій в економічній сфері; - вміння робити прогностичні оцінки в сфері грошей і торгівлі; - аналізувати вплив економічних чинників на загальні тенденції в розвитку суспільства; - поглибити наукові знання з історії України Ранньомодерного та Модерного часу; - самостійно досліджувати та аналізувати грошові знаки, що перебували в обігу в Україні у Ранньомодерний та Модерний час; - можливість праці в структурах, що здійснюють історичні дослідження, а також аналітичну роботу у сфері економіки.
Зміст дисципліни	Розвиток торгівлі та грошового обігу в Україні в рамках європейської цивілізації на етапі утвердження капіталістичної економіки. Аналіз експортно-імпортних потоків як індикатор становища України у складі різних держав. Вплив політичного, соціального та інших чинників, а також науково-технічного розвитку на сферу торгівлі і грошового обігу. Регіональні особливості в справі організації та розвитку торгівлі та грошовому обігу в Україні. Спроби побудови власної політики у сфері торгівлі та грошового обігу в часи Гетьманщини та Української революції 1917–1921 рр. Вплив Російської та Австрійської імперій на зміну національного «обличчя» купецтва в Україні та політику в сфері торгівлі і грошового обігу. Розвиток кредитних відносин, банківської справи, поширення паперових грошей. Історія підробки грошей. Розвиток стаціонарної та біржової торгівлі в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст.
Методи навчання	Словесні, наочні методи: лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, робота з першоджерелами, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами веб-сайтів; технології дистанційного навчання
Інформаційне забезпечення	Основні джерела: 1. Гуржій О., Рєєнт О., Шапошнікова Н. Нариси з історії розвитку виробничих відносин і торгівлі в Україні (друга половина XVII – початок XX ст.). Київ: Інститут історії України НАН України, 2018. 365 с. 2. Економічна історія України: іст.-екон. дослідж.: в 2 т. / [Т.А. Балабушевич та ін.; відп. ред. В.А. Смолій]. Київ: Ніка-Центр, 2011. Т. 1. 696 с.; Т. 2. 607 с. 3. Чуткий А.І. Буржуазна альтернатива: українські землі в середині XVII – другій половині XVIII ст. Київ: Темпора, 2021. 456 с. 4. Чуткий А.І. Нариси з економічної історії України (кінець XVIII – початок XX ст.): на шляху до другого

	утвердження капіталізму: монографія. Ніжин: Видавець Лисенко М.М., 2024. 616 с. 5. Шуст Р.М. Нумізматика: історія грошового обігу та монетної справи в Україні. Київ: Знання, 2009. 376 с.											
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Лекційні заняття (18 год.), семінарські заняття (14 год.), самостійна робота (88 год.).											
Система оцінювання результатів навчання	Увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів. В поточне оцінювання включається: семінарські заняття – 40 балів, модульна контрольна робота – 40 балів, самостійна робота – 20 балів. Розподіл балів, які отримують студенти <table><tr><th colspan="3">Поточний і модульний контроль (100 балів)</th><th rowspan="2">Максимальна сума балів</th></tr><tr><th>Відповіді на семінарських заняттях</th><th>Самостійна робота</th><th>МКР</th></tr><tr><td>40</td><td>20</td><td>40</td><td>100</td></tr></table>	Поточний і модульний контроль (100 балів)			Максимальна сума балів	Відповіді на семінарських заняттях	Самостійна робота	МКР	40	20	40	100
Поточний і модульний контроль (100 балів)			Максимальна сума балів									
Відповіді на семінарських заняттях	Самостійна робота	МКР										
40	20	40	100									
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12-бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12. <i>1 бал:</i> Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності. <i>2 бали:</i> Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спроби розповісти суть заданого матеріалу, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності. <i>3 бали:</i> Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості узагальнення. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності. <i>4 бали:</i> Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний певною мірою відтворити його; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності. <i>5 балів:</i> Здобувач вищої освіти знає половину навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості узагальнення але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності. <i>6 балів:</i> Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності. <i>7 балів:</i> Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію; здатен скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. <i>8 балів:</i> Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він достатньо вільно застосовує вивчений матеріал; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. <i>9 балів:</i> Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, вміє											

	аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. <i>10 балів:</i> Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. <i>11 балів:</i> Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. <i>12 балів:</i> Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Поточний контроль	Усне опитування, виступи здобувачів при обговоренні питань семінарського заняття, виконання аналітичних завдань, модульна контрольна робота
Підсумковий контроль	Залік
Локація	Згідно з розкладом (https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/)